

KAERTNER HEIMATBUND IN NJEGOV VODITELJ V SLUŽBI NACIZMA

Tone Ferenc

Eden vodilnih mož v Kaertner Heimatdienstu oziroma Kaertner Heimatbundu je bil Alois Maier Kaibitsch. Ta se med dvema vojnama in v drugi svetovni vojni ni samo zagrizeno bojeval proti slovenski narodni skupnosti na Koroškem, temveč je že precej časa pred nemško zasedbo Avstrije delal za nacionalni socializem in je v to svoje pronacistično delo vključil tudi Kaertner Heimatbund. O tem pričajo njegov lastnoročno napisani življenjepisi z dne 23. februarja 1939 in izjavi dr. Friedricha Rainerja ter Odila Globocnika. Ti dokumenti, ki jih tukaj objavljamo v izvirniku in slovenskem prevodu, so iz Maier Kaibitscheve esesovske personalne mape v fondu glavnega personalnega urada SS (SS Personalhauptamt), ki ga hrani Berlin Document Center.

Drugi dokumenti iz Maier Kaibitscheve personalne mape prikazujejo predvsem Maier Kaibitschevo dejavnost v SS. V osebnem listu, ki ga je izpolnil v Celovcu 25. marca 1939, je Maier Kaibitsch navedel, da je postal član NSDAP januarja 1934 in da ima člansko izkaznico št. 6138202. Navedel je tudi, da ima čin esesovskega podnarednika (SS-Unterscharfuehrer) in esesovsko številko 304311 ter da spada k štabu 90. SS-Standarte v Celovcu. Iz spričevala v službi, ki ga je za Maier Kaibitscha 17. 6. 1939 sestavil v. d. vodje 90. SS-Standarte v Celovcu, esesovski major Werner Schmitz, zvedo, da so Maierja Kaibitscha sprejeli v SS ravno na obletnico koroškega plebiscita, in sicer 10. oktobra 1938. Kaže, da so mu že ob sprejemu v SS določili čin esesovskega podnarednika in je 20. aprila 1939 napredoval za narednika. Označili pa so ga takole: „SS-Oberscharfuehrer Maier-Kaibitsch pripada štabu 90. SS-Standarte in je tukaj angažiran kot oficir za zvezo z gauleitungo za Koroško. Naloge, ki so mu zaupane, opravlja Maier-Kaibitsch z zgledno vestnostjo. Po značaju je Maier-Kaibitsch na vseh področjih v življenju neoporečen in brez napak. Ne poznamo nobenih pomanjkljivosti in šibkosti. Družinske in gospodarske razmere ima urejene.“

Približno v istem času so v štabu 90. SS-Standarte ocenjevali Maier Kaibitschevo posamezne lastnosti in dali tole „splošno oceno“: „Vedno dobro vedenje (bivši oficir), brezpogojno nastopanje za NSDAP med prepovedjo in sedanjí položaj deželnega svetnika zagotavljata zelo dobrega SS oficirja.“ Menili so, da bi bil zmožen voditi esesovsko enoto od bataljona (Sturmabann) naprej. Dne 20. junija 1939 se je zbral vodstveni kader navedene esesovske enote v Celovcu in soglasno predlagal, naj bi Maierju Kaibitschu dodelili čin esesovskega podporočnika (SS-Untersturmfuehrer). Predlog, ki so ga tisti dan poslali nadrejeni esesovski enoti, ima tole karakteristiko: „SS-Oberscharfuehrer Maier-Kaibitsch nima v štabu 90. SS-Standarte nobenega posebnega položaja. Maier Kaibitsch je deželni svetnik v koroški deželni vladi in oficir za zvezo z gauleitungo in sta mu tam zaupani obravnava jezikovno mešanega območja in skrb za nemštvo na njem.“

Zaradi pomembnosti tega delovnega področja in uglednega položaja Maier-Kaibitscha v stranki in SS prosi 90. SS-Standarta za njegovo hitro napredovanje. Kot bivši oficir Maier-Kaibitsch popolnoma ustreza za esesovskega oficirja.“ Predlog za Maierjevo Kaibitschevo napredovanje so 31. julija 1939 poslali glavnemu personalnemu uradu SS. Toda državni vodja bojnikov general Reinhardt je menil, da njegov deželni vodja bojnikov za Koroško zasluži več, in sicer čin esesovskega podpolkovnika (SS-Obersturmbannfuehrer). Ker v Celovcu in Salzburgu temu predlogu niso nasprotovali, je Himmler 10. septembra 1939 podpisal zadevno odločbo, in Maier Kaibitsch je tako iz esesovskega narednika napredoval v podpolkovnika.

Esesovskemu podpolkovniku Aloisu Maierju Kaibitschu so v Berlinu dodelili novo delovno področje v okviru esesovske organizacije. Z veljavnostjo od 26. januarja 1940 so ga dodelili varnostni službi (Sicherheitsdienst). Iz ohranjenih dokumentov ni razvidno, kakšno delo je opravljal v okviru te službe, vemo le, da je bil v njej do 1. decembra 1941.

Komaj leto zatem, ko je Maier Kaibitsch v esesovski organizaciji tako hitro napredoval, ga je general Reinhardt predlagal za esesovskega polkovnika in prosil, naj bi mu ta čin podelili ravno 10. oktobra 1940, torej za dvajsetletnico koroškega plebiscita. To je utemeljeval z zaslugami Maier Kaibitscha za uspešen izid plebiscita in „zasluženo počastitvijo“ koroških abwehrkämpferjev. Tokrat pa v glavnem personalnem uradu SS niso bili tako radodarni s podelitvijo čina kot leto prej. Na predlog je nekdo pripisal, da je treba zadevo odložiti do konca vojne.

Vendar Maierju Kaibitschu ni bilo treba čakati na napredovanje prav do konca vojne. Po dveh krajših vpoklicih v vojsko (poleti 1940 in spomladi 1941) je najprej napredoval v majorja nemške vojske. Potem ko mu je Hitler 5. aprila 1941 podelil tretjo stopnjo častnega znaka za gojitev nemške narodnosti, so ga še tisti mesec kot „strokovnjaka“ za narodnopolitična vprašanja poslali v novoustanovljeni urad pooblaščenca državnega komisarja za utrjevanje nemštva na Bledu. Jeseni 1941 je postal vodja tega urada in so ga zategadelj premestili s področja varnostne službe na področje državnega komisarja za utrjevanje nemštva.

Ko je bil Maier Kaibitsch na novem položaju na Bledu, se je začel za njegovo napredovanje potegovati glavni štabni urad državnega komisarja za utrjevanje nemštva v Berlinu. Tako je zloglasni Reinhard Heydrich 21. novembra 1941 pisal glavnemu personalnemu uradu SS, da bi naj po sporočilu glavnega štabnega urada Maier Kaibitsch napredoval v SS-Standartenfuehrerja z veljavnostjo od 9. novembra 1941. Vendar je moralo do napredovanja preteči še nekaj mesecev in je zanimiva okoliščina, da je Himmler izrazil soglasje za Maier Kaibitschevo napredovanje 16. aprila 1942, tj. ob množičnem izganjanju koroških Slovencev, ki se je zanj prizadeval in ga pripravljala tudi Maier Kaibitsch. Zadevno odločbo o napredovanju Maierja Kaibitscha v esesovskega polkovnika je Himmler podpisal 20. aprila 1942. To je bil Maier Kaibitschev poslednji čin v zloglasni esesovski organizaciji.

Mein Lebenslauf.

In Leoben am 20. V. 1891 als ehel. Sohn des Alexander u. der Aloisia Maier Kaibitsch, Fleisshauermeisters u. Hausbesitzers, geboren, Volksschule, 5 Kl. Gymnasium u. hoehere Forstlehranstalt in Bruck a.d. Mur im Jahre 1912 absolviert.

1912–1913 Einj. Frw. Jahr beim J. R. 7.

Vom Herbst 1913 bis zur Mobilisierung im Juli 1914 Forstassistent Leoben-Trofaiach.

Bei der Mobilisierung im Juli 1914 als Res. Kdtt. zum J.R.7 eingerueckt. Beim J.R.7 in Galizien u. an der ital. Front als Kadett, Faehnrich, Leutnant u. Oberleutnant den Krieg mitgemacht. 34 Monate Frontdienstzeit. Am 19. XII. 1917 bei der Erstuerung des Mte. Afolosa verwundet. Beim Zusammenbruch im Oktober 1918 Kommandant der Mg. Ers. Kompanie des J.R.7 in Klagenfurt (Ers. Baon). Mit meiner intakt gebliebenen Kompanie in den Kaerntner Abwehrkampf gezogen, auf meine Zivilstellung verzichtet. Mit meiner Komp. kaempfte ich im Raume Grafenstein-Tainach-Miesstal, Gutenstein, Koettelach-Gurkerbruecke.

Nach den Abwehrkaempfen als stellv. Geschaeftsfuehrer des Kaerntner Heimatdienstes bei den Vorarbeiten fuer die Volksabstimmung in Kaernten am 10. X. 1920 mitgearbeitet. Im Jahre 1921 die Geschaeftsfuehrung des Kaerntner Heimatdienstes, bzw. des Kaerntner Heimatbundes uebernommen, jener Organisation, welcher die Betreuung u. Wahrung der deutschen Interessen des gemischtsprachigen Gebietes Kaernten oblag. Im Jahre 1922 wurde mir der Titel „Hauptmann a. D.“ verliehen.

Waehrend meiner Taetigkeit im Kaerntner Heimatbunde war ich bemueht den Arbeiten u. dem gewollten Vordringen der nach Laibach orientierten nationalen Slowenen durch deutsche Schutz- u. Kulturarbeit entgegenzutreten, was insb. zur Zeit der Systemregierung nicht einfach u. nicht leicht war. Ich stellte insb. in der Verbotszeit die Organisation des Kaerntner Heimatbundes der Partei zur Verfuegung. Ich lege Abschriften fuehrender Pg., die fuer meine damalige Taetigkeit zeugen, bei. Ich war auch in der illegalen Gauleitung der Referent fuer das gemischtsprachige Gebiet mit seinen nationalpolitischen Fragen.

Nach dem Umbruche wurde ich in die Kaerntner Landesregierung als Landesrat berufen.

Meine dzt. Funktionen sind:

Leiter der Volkstumsstelle bei der Landeshauptmannschaft Kaernten,

Sonderbeauftragter der Gauleitung fuer die nationalpolitischen Fragen des gemischtsprachigen Gebietes,

Beauftragter der Volksdeutschen Mittelstelle fuer Kaernten, Beauftragter fuer aussenpolitische Fragen fuer Kaernten der Dienststelle Ribbentrop,

Landesverbandsfuehrer V.D.A.

Gebietskriegerfuehrer fuer Kaernten des N.S. Reichskriegerbundes,

Mitglied des agrarpolitischen Amtes u.s.w.

Ich besitze 6 Kriegsauszeichnungen, ferner das Kaerntner Kreuz I. u. II. Kl. fuer Tapferkeit u. das Schlesische Bewahrungszeichen.

Klagenfurt, am 23. Februar 1939

Maier Kaibitsch

Abschrift.

Staatssekretaer.

Odilo Globocnik, M.d.R.

Wien, den 16. Mai 1938.

Bestaetigung!

Ich bin mit Hauptmann Maier-Kaibitsch, dessen streng nationale Einstellung und dessen gute Beziehungen zu Staat und Partei bekannt waren, nach dem Parteiverbot in

engere Zusammenarbeit getreten. In seiner Eigenschaft als Leiter des Kaerntner Heimatdienstes hatte Hauptmann Maier Kaibitsch vielfach Moeglichkeiten die illegale Taetigkeit der Partei zu unterstuetzen. Er hat diese Moeglichkeiten auch sofort bereitwilligst in den Dienst der Partei gestellt und leistete in der Folgezeit wertvollste Hilfe. Dies war insbesondere im Nachrichtenwesen sowie bei Geldueberweisungen und Verteilungen im Lande der Fall, weiters bei der Bauernhilfe und Bauernberatung. Ausserdem hat Hauptmann Maier-Kaibitsch in zahlreichen Faellen fuer verhaftete Nationalsozialisten interveniert und die Abhaltung vieler illegaler Versammlungen mit Hilfe von Lagerbetrieben ermoeeglicht. Beim Juliaufstand 1934 bewaehrte sich Hauptmann Maier-Kaibitsch wiederum als eifrigster Helfer, so das es nur einem gluecklichen Zufall zuzuschreiben war, das er aus der Verhaftung wieder alsbald entlassen wurde. Auch in der Zeit nach dem Juliaufstand war Hauptmann Maier-Kaibitsch fuer die Arbeit der NSDSP nicht nur ein jederzeit bereitwilliger Helfer, sondern darueber hinaus auch ein wertvoller politischer Berater.

Odilo Globocnik.

Abschrift.

Der Reichskommissaer
fuer die Wiedervereinigung
Oesterreichs mit dem Deutschen Reiche.

Wien, I., den 17. Mai 1938.

Stab

Staatssekretaer Dr. Friedrich Rainer,
SS-Standartenfuehrer, HJ-Oberbannfuehrer.

An Herrn

Landesrat Alois Maier-Kaibitsch

Klagenfurt
Landeshauptmannschaft.

Sehr geehrter Herr Hauptmann, lieber Pg.!

Ich benuetze gerne den Anlass, den Sie mir durch Ihr Schreiben vom 11. Mai geboten haben, um Ihnen einmals meine Auffassung ueber Ihre Taetigkeit fuer die nationalsozialistische Bewegung mitzuteilen. Ich will dabei auf Ihre Kriegsdienstleistung, auf Ihre Teilnahme an den Kaerntner Abwehrkaempfen, auf Ihre Mitarbeit bei der Kaerntner Volksabstimmung und bei anderen Abstimmungen dieser Zeit, sowie auf Ihre volkspolitische Arbeit als fuehrender Mann im Kaerntner Heimatbund und Schulverein Suedmark nicht eingehen, sondern nur jene Taetigkeit waehrend der Kampffahre, die mich mit Ihnen zusammengefuehrt hat, anfuehren. Sie haben sich bereits im Jahre 1933 dem Verbot erinnern darf, gerade nach dem Verbote der Partei, also seit dem Beginne des illegalen Kampfes. Bis zur Juli-Erhebung haben Sie wo immer Sie konnten, fuer die Partei gearbeitet, sowohl im Geheimen, wie auch durch ein offenes Bekenntnis, wobei Sie ja manchmal weitergingen als ich selbst es fuer ratsam hielt. In dieser Zeit standen Sie mir, der ich den Nachrichtendienst der SS-Standarte Kaernten ueber hatte, zur Verfuegung und waren einer meiner wichtigsten geheimen Mitarbeiter. Ich habe in dieser Zeit wohl die wichtigsten Nachrichten aus dem gegnerischen Lager durch Sie bekommen und

umgekehrt auf dem Wege ueber Sie immer wieder Einfluss ausueben koennen. Sie haben in der harten Zeit nach der verlorenen Julierhebung beim Wiederaufbau der Partei uns gedeckt und uns getarnte Arbeitsmoeglichkeit geboten. Sie haben selbst, vor allem seit 1936 den Aufbau der Arbeit des Kaerntner Heimatbundes in der Zone so durchgefuehrt, dass ich diese Arbeit immer nur als Muster einer Volkstumsarbeit hinstellen konnte. Dieser Neuaufbau war ausschliesslich von nationalsozialistischem Geiste getragen und geschah in engster Zusammenarbeit mit den illegalen Formationen der Bewegung, die auf diese Weise in der Abstimmungszone ihre Tarnung, die notwendige Unterstuetzung und ihre Arbeitsgebiete bekam. Ich hatte in diesen Jahren seit 1936 die politische Leitung und habe bei dieser Aufgabe, soweit sie Kaernten betraf, in Ihnen meinen besten Mitarbeiter gefunden. Sie mussten, um Ihre Volkstumsarbeit aufrecht erhalten zu koennen, sich aeusserlich mit der Regierung gutstellen. Dadurch waren Sie in einer Schluesselstellung. Ich rechne es als Ihr groesstes Verdienst an, dass Sie diese Schluesselstellung restlos, ausschliesslich, treu und diszipliniert fuer den Nationalsozialismus und fuer unseren illegalen Kampf ausgenuetzt haben. Ich wusste, dass ich mich in jeder Lage und zu jeder Zeit auf Sie verlassen kann. So waren Sie auch bei der letzten Entwicklung seit Dezember 1937, die im Maerz 1938 zur Ueberwindung des Systems gefuehrt hat, in Kaernten aktiv beteiligt und auf Ihrem vorgeschobenen Posten mein wichtigster Mitarbeiter.

Obwohl es weniger politischen Wert hat, muss ich Ihnen noch auch dafuer danken, dass Sie fuer mich und fuer viele unserer Kameraden waehrend unserer Haftzeit und Existenzlosigkeit gesorgt haben, mir, wie auch meinen Kameraden die Sorge um unsere Kinder, unsere Familien, erleichtert haben.

Fuer all dies danke ich Ihnen und ich freue mich, wenn ich Ihnen durch die schriftliche Festlegung meines Dankes auch einen Dienst erweisen kann.

Heil Hitler!

Der Reichskommissaer f. d. Wiedervereinigung Oesterreichs m. d. Deutschen Reich.
Dr. Friedrich Rainer.

Prevod

Moj življenjepis

Rojen v Leobnu 20. V. 1891 kot zakonski sin Aleksandra in Alojzije Maier Kaibitsch, mesarskega mojstra in hišnega posestnika. Končal osnovno šolo, 5 razr. gimnazije in višji gozdarski učni zavod v Brucku na Muri v letu 1912.

1912-1913 enoletni prostovoljec pri 7. pehotnem polku.

Od jeseni 1913 do mobilizacije v juliju 1914 gozdarski asistent Leoben-Trofaiach.

Pri mobilizaciji julija 1914 vpoklican kot rezervni kadet. V 7. pehotnem polku v Galiciji in na ital. fronti sodeloval v vojski kot kadet, zastavnik, podporočnik in poročnik, 34 mesecev prebil na fronti. 19. XII. 1917 ranjen pri zavzetju z naskokom Mte. Afolosa. Pri zlomu v oktobru 1918 komandant mitralješke rez. čete 7. pehotnega polka v Celovcu (nadomest. bat.). S svojo nedotaknjeno četo sem odšel v koroški obrambni boj, odrekel sem se svojemu civilnemu položaju. S svojo četo sem se bojeval na območju Grabštanj-Tinje-Mežiška dolina, Guštanj, Kotlje - most na Krki.

Po obrambnih bojih sem kot nadomestujoči poslovni vodja Kaerntner Heimatbunda sodeloval pri pripravah za plebiscit v Koroški 10. X. 1920. V letu 1921 sem prevzel poslovno vodstvo Kaerntner Heimatdiensta oziroma Kaerntner Heimatbunda, tiste organizacije, katere naloga je bila skrb za varstvo nemških interesov jezikovno mešanega območja Koroške. V letu 1922 so mi podelili naslov „stotnik na razpoloženju“.

Med svojo dejavnostjo v Kaerntner Heimatbundu sem si prizadeval, da bi z nemškim zaščitnim in kulturnim delom nastopili proti delovanju in zavestnemu prodiranju za Ljubljano usmerjenih narodnih Slovencev, kar zlasti v času sistemske vlade ni bilo niti preprosto niti lahko. Posebno med prepovedjo sem organizacijo Kaerntner Heimatbunda stavil na voljo stranki. Prilagam prepise vodilnih mož stranke, ki pričajo o moji takratni dejavnosti. Bil sem tudi v podtalnem pokrajinskem vodstvu referent za jezikovno mešano območje z nacionalnopolitičnimi vprašanji.

Po prevratu sem bil sprejet v koroško deželno vlado kot deželni svetnik.

Moje sedanje funkcije so:

vodja narodnostnega urada pri deželnem glavarstvu za Koroško, posebni poverjenik pokrajinskega vodstva za narodno politična vprašanja jezikovno mešanega območja, poverjenik Volksdeutsche Mittelstelle za Koroško, poverjenik za zunanje politična vprašanja za Koroško pri Ribbentropovem uradu, vodja deželne zveze VDA, območni vodja bojnikov za Koroško nacionalno-socialistične zveze bojnikov, član agrarno-političnega urada itd.

Imam 6 vojnih odlikovanj, koroški križ I. in II. reda za hrabrost in šlezjsko značko za izkazanost.

Celovec, dne 23. februarja 1939.

Maier Kaibitsch

Prepis

Državni sekretar

Odilo Globocnik, M.d.R.

Dunaj, dne 16. maja 1938

Potrdilo!

S stotnikom Maier–Kaibitschem, čigar strogo nacionalno prepričanje in dobre zveze z državo in stranko so mi bile znane, sem začel tesneje sodelovati po prepovedi stranke. Ko je bil vodja Kaerntner Heimatdiensta, je imel stotnik Maier-Kaibitsch pogoste možnosti za podporo podtalne dejavnosti stranke. Te svoje možnosti je takoj z veliko pripravljenostjo stavil na voljo stranki in je v nadaljnjem času dajal zelo dragoceno pomoč. To je bilo zlasti na področju obveščanja, nakazovanja in razdeljevanja denarja na deželi, dalje pri pomoči in svetovanju kmetom. Poleg tega je stotnik Maier–Kaibitsch v številnih primerih posredoval za aretirane nacionalsocialiste in s pomočjo taboriščnih obratov omogočil številna podtalna zborovanja. Pri julijski vstaji 1934 se je stotnik Maier–Kaibitsch ponovno izkazal kot zelo vnet pomočnik in gre pripisati samo srečnemu naključju, da so ga spet kmalu izpustili iz pripora. Tudi po julijski vstaji je bil stotnik

Maier—Kaibitsch za delo NSDAP ne samo vsak čas pripravljen pomočnik, temveč poleg tega dragocen političen svetovalec.

Odilo Globocnik

Prepis

Dunaj, I., dne 17. maja 1938

Državni komisar
za ponovno združitev
Avstrije z nemškimi rajhom.
Štab
Državni sekretar, dr. Friedrich Rainer,
SS-Standartenfuehrer, HJ-Oberbannfuehrer.
Gospodu
deželnemu svetniku Aloisu Maier-Kaibitschu

Celovec
deželno glavarstvo

Zelo spoštovani gospod stotnik, ljubi član stranke!

Rad izkoristim priložnost, ki ste mi jo dali s svojim pismom od 11. maja, da bi Vam sporočil svoje nazore o Vaši dejavnosti za nacionalno-socialistično gibanje. Ne bom se spuščal v Vaše delo v vojni službi, v Vašo udeležbo v koroških obrambnih bojih, v Vaše sodelovanje pri koroškem plebiscitu in pri drugih plebiscitih tega časa, kakor tudi ne v Vaše narodnostnopolitično delo, ki ste ga opravili kot vodilni človek v Kaerntner Heimatbundu in Schulvereinu Suedmark, temveč bom navedel le tisto dejavnost v bojnih letih, ki me je z Vami zblížala. Vi ste se že leta 1933 stavili na voljo NSDAP, in sicer, če se smem spomniti na razgovore tik po prepovedi stranke, ravno po prepovedi stranke, torej od začetka podtalnega boja. Do julijske vstaje ste delali za stranko povsod, kjerkoli ste le mogli, tako v tajnosti kakor tudi z javno izpovedjo, pri čemer pa ste šestokrat šli dlje, kakor pa sem sam imel za pametno. Takrat, ko sem vodil obveščevalno službo SS-Standarte Koroške, ste mi bili na voljo in ste bili eden mojih najpomembnejših tajnih sodelavcev. Prek Vas sem medtem dobil najpomembnejše vesti iz nasprotnikovega tabora, in obratno sem prek Vas vedno lahko vplival. V trdem času po izgubljeni julijski vstaji ste nas krili pri obnovi stranke in nam dajali možnost za prikrito delo. Sami ste, predvsem pred letom 1936, izvajali graditev pri delu Kaerntner Heimatbunda v coni tako, da sem lahko to delo vedno postavil za vzor narodnostnega dela. Ta ponovna graditev je bila prežeta izključno z nacionalsocialističnim duhom in se je izvajala v najtesnejšem sodelovanju s podtalnimi oddelki gibanja, ki je na tak način dobilo v plebiscitni coni svojo prikritost, potrebno oporo in svoja delovna področja. V teh letih sem od leta 1936 imel politično vodstvo in sem pri tej nalogi, kolikor se je tikala Koroške, našel v Vas svojega najboljšega sodelavca. Da bi lahko svoje narodno delo držali pokonci, ste morali biti na zunaj v dobrih odnosih z vlado. S tem ste bili v ključnem položaju. Cenim kot Vašo največjo zaslugo, da ste ta ključni položaj brez pridržka, popolnoma, zvesto in disciplinirano izkoriščali v prid nacionalnega socializma in našega podtalnega boja. Vedel sem, da se lahko zanesem na Vas v vsakem položaju in vsak čas. Tako ste bili tudi pri

poslednjem razvoju od decembra 1937, ki je v marcu 1938 pripeljal do premaganja sistema, v Koroški aktivno udeleženi in moj najpomembnejši sodelavec na svojem izpostavljenem mestu.

Čeprav je to politično manj pomembno, se Vam moram zahvaliti tudi za to, da ste takrat, ko smo bili zaprti in brez možnosti, skrbeli zame in za naše številne tovariše, da ste meni in mojim tovarišem olajšali skrb za naše otroke, naše družine.

Za vse to se Vam zahvaljujem in se veselim, če Vam s pismenim načinom svoje zahvale lahko tudi kaj koristim.

Heil Hitler!

Državni komisar za ponovno združitve Avstrije z nemškimi rajhi
dr. Friedrich Rainer